

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor Penitenciární péče
(kombinace):

***Problematika zbrojních průkazů a zbraní u prvožadatelů,
vyhodnocení situace v letech 2005-2007 v okrese Liberec.***

***Relevant questions of arms certificates and fire-arms at first-
applicants, situation evaluation in years 2005-2007 in a
district of the town Liberec.***

Bakalářská práce: 08-FP-KSS- 4046

Autor:

Zuzana VACHOVÁ

Podpis:

.....

Adresa:

Pastelová 1083/9

460 06, Liberec 06

Vedoucí práce: Mgr. Zdenek Kovařík

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
57	7	1	1	14	1+1 CD

V Liberci dne: 9.4.2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:
Adresa:

Zuzana VACHOVÁ
Pastelová 1083/9, Liberec 6, 460 06

Studijní program:
Studijní obor:
Kód oboru:

Sociální práce
Penitenciární péče
7502R023

Název práce:

Problematika zbrojních průkazů a zbraní u
prvožadatelů, vyhodnocení situace za rok 2005-2007 v okrese Liberec.

Název práce v angličtině:

Relevant questions of arms certificates and fire-arms
at first-applicants, situation evaluation in years 2005-2007 in a district of the town Liberec.

Vedoucí práce:

Mgr. Zdenek Kovařík

Termín odevzdání práce:

15. 04. 2009

Bakalářská práce musí splňovat požadavky pro udělení
akademického titulu „bakalář“ (Bc.).

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Zuzana Vachová

Datum: 27.2.2008

Podpis studenta:

Cíl práce: Porovnat evidenci prvožadatelů v letech 2005 - 2007 v okrese Liberec s ohledem na věk a důvod získání zbrojního průkazu.

Základní literatura:

1. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2., rozšířené vydání Praha: Portál, s.r.o., 2004. ISBN 80-7178-931-3.
2. HAVEL, V. *Základní kniha o střelných zbraních pro sebeobranu*. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0590-8.
3. HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat: Analýza a metaanalýza dat*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. ISBN 80-7178-820-1.
4. HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, s.r.o., 2000. ISBN 80-85858-83-5.
5. CHANT, Ch. *Jak fungují zbraně*. Praha 8: Svojtka a Vašut, 1997. ISBN 80-7180-231-X.

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 09. 04. 2009

Zuzana VACHOVÁ

Poděkování:

Dobrým a slušným zvykem bývá, že na začátku bakalářské práce autor uvede své poděkování. Nechci, aby tomu v mé práci bylo jinak, proto bych ráda tímto způsobem poděkovala především vedoucímu práce Mgr. Zdenku Kovaříkovi, který podával cenné rady a zároveň i velmi důležité připomínky. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, především snoubenci Sašovi za trpělivost a velmi důležitou psychickou podporu projevovanou nejen při zpracovávání této práce, ale i po dobu celého mého studia.

Název bakalářské práce: Problematika zbrojních průkazů a zbraní u prvožadatelů, vyhodnocení situace za rok 2005-2007 v okrese Liberec.

Title of the bachelor work: Relevant questions of arms certificates and fire-arms at first-applicants, situation evaluation in years 2005-2007 in a district of the town Liberec.

Der Titel der Bachelor Arbeit: Das Waffenscheinen und Waffen Problematik von Erstantragstellern, die Situation im Kreis Liberec in den Jahren 2005 bis 2007.

Jméno a příjmení autora: Zuzana Vachová

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2008/2009

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zdenek Kovařík

Resumé:

Bakalářská práce se zabývala problematikou zbraní a zbrojních průkazů, prvožadatelů, kteří chtějí získat zbrojní průkaz. Jejím cílem bylo porovnat evidenci prvožadatelů zvlášť v jednotlivých letech 2005, 2006 a 2007 v okrese Liberec s ohledem na věk a důvod získání zbrojního průkazu. Bakalářskou práci tvořily dvě hlavní oblasti. Jednalo se o teoretickou část, která pomocí zpracování odborných literárních zdrojů popisovala základní skupiny zbraní, osvětlovala pojmy jako prvožadatel, popisovala, jaké máme skupiny zbrojních průkazů, k jakému účelu jsou jednotlivé skupiny. Praktická část zjišťovala pomocí studia dokumentace počet prvožadatelů o zbrojní průkaz v okrese Liberec v letech 2005-2007, a to s ohledem na věk a důvod získání zbrojního průkazu. Výsledky ukázaly, že nejvíce prvožadatelů si zbrojní průkaz pořizovalo z důvody své vlastní ochrany, tedy ochrany života, zdraví nebo majetku. Největším přínosem práce vzhledem k řešené problematice bylo možné považovat zjištění, jaký důvod vede určité věkové skupiny k získání zbrojního průkazu. Také to, že lidé se v dnešní době asi stále více bojí o svůj život, proto se ozbrojují, ale dalším důvodem je také to, že upadá sportovní a lovecká střelba.

Klíčová slova: zbraň, zbrojní průkaz, prvožadatel, pistole, revolver, střelivo, náboj, obrana, bezpečnost, usmrčení, vražda, zákon, psychická příprava.

Summary:

The bachelor thesis deals with relevant questions of fire-arms and arms certificates, first-applicants, which wants to own arm certificate. The aim of the bachelor thesis was to compare the filing of first-applicants in years 2005-2007 in a district of the town Liberec with regard for the age and the reason to get arm certificate. The bachelor thesis constituted two main parts. It was theoretical part, which by means of work with special literature resources described the basic kinds of fire-arms, explained concepts as first-applicant, described kinds of arms certificates, what is the aim of brackets. The practical part described by means of studying of the documentation the number of first-applicants of the arm certificate in a district of the town Liberec in years 2005-2007, with regard for the age and the reason to get arm certificate. Results showed, that the biggest reason to have arm-certificate was for the own security of the first-applicants. The biggest contribution of the thesis was, which age groups has which reason to have the arm certificate. Also, that at these times are many people who are more afraid of their lifes, so that is why they are going to register some gun for protect their own. And the next reason is, that the sport and hunt shooting is going down.

Keywords: fire-arm, arm certificate, first-applicant, pistol, revolver, ammunition, cartridge, defence, safety, killing, murder, law, psychical preparation.

Resümee:

Die Bachelor Arbeit beschäftigte sich mit Waffen und Waffenscheinen, von Erstantragstellern, welche einen Waffenschein erhalten wollten.

Ihr Ziel war es, die Zahl der Erstantragsteller in den Jahren 2005 bis 2007 im Kreis Liberec, hinsichtlich des Alters und dem Grund der Beantragung eines Waffenscheins, zu vergleichen.

Die Bachelor Arbeit stellt zwei Hauptbereiche dar. Es handelt sich dabei um einen theoretischen Teil, welcher unter Mithilfe von Fachliteratur die grundlegenden Gruppen von Waffen beschreibt, Fachausdrücke, wie Erstantragsteller, erläutert, beschreibt, welche Arten von Waffenscheinen bestehen, und welchen Zweck die einzelnen Gruppen dienen.

Der praktische Teil sicherte mit Hilfe einer Studie die Dokumentation der Anzahl von Erstantragstellern für einen Waffenschein im Kreis Liberec in den Jahren 2005 bis 2007, und dies im Hinblick auf das Alter und den Grund für die Beantragung des Waffenscheins.

Die Ergebnisse zeigten, dass der größte Teil der Erstantragsteller den Waffenschein zum Selbstschutz beantragte, genauer zum Schutz von Leben, Gesundheit oder Eigentum.

Den größten Erfolg der Arbeit beruht, hinsichtlich einer Lösung der Problematik, möglicherweise in der Erkenntnis, welche Gründe eine bestimmte Altersgruppe zur Beantragung eines Waffenscheins führt.

Zum einen, dass sich in heutiger Zeit eine zunehmende Anzahl von Leuten um ihr Leben sorgen, weshalb sie sich bewaffnen, aber auch, dass einiges unter das sportliche und jagdliche Schießen fällt.

Schlüsselwörter: Waffe, Waffenerlaubnis, Erstantragsteller, Pistole, Revolver, Munition, Patrone, Verteidigung, Sicherheit, Totschlag, Mord, Gesetz, psychische Vorbereitung.

OBSAH

<u>1</u>	<u>ÚVOD</u>	11
<u>2</u>	<u>TEORETICKÉ ZPRACOVÁNÍ PROBLEMATIKY</u>	12
2.1	<i>Vymezení základních pojmů</i>	12
2.2	<i>Problematika střelných zbraní, jejich rozdělení</i>	13
2.2.1	Základní rozdělení zbraní	13
2.2.2	Dělení střelných zbraní z různých hledisek	14
2.2.3	Rozdělení zbraní a střeliva dle zákona o zbraních	16
2.2.4	Konstrukční součásti palné zbraně	21
2.2.5	Složení náboje	21
2.3	<i>Historie zbraní</i>	22
2.3.1	První palné zbraně	23
2.4	<i>Problematika prvožadatelů, zákon o zbraních</i>	24
2.4.1	Prvožadatelé	24
2.4.2	Skupiny zbrojních průkazů	25
2.4.3	Věková hranice pro vydání zbrojního průkazu	25
2.4.4	Zdravotní způsobilost	26
2.5	<i>Lidé, střelné zbraně a zákony</i>	27
2.5.1	Právní aspekty použití zbraně	27
2.5.2	Vyloučení trestnosti	28
2.5.3	Použití zbraně a zákon	28
2.5.4	Proč si lidé zbraně pořizují	29
2.5.5	Zbraně na vlastní obranu	30
2.5.6	Bezpečnost	31
2.5.7	Zásady při manipulaci se zbraní	31
2.6	<i>Zbraně a trestná činnost</i>	31
2.6.1	Stopy vystřelených nábojnic a střel a související identifikace zbraně	32
2.6.2	Psychická příprava	32

2.6.3 Psychické reakce po násilném aktu	33
2.6.4 Šílení střelci	34
2.6.5 Makety zbraní	36
2.6.6 Usmrcení střelnou zbraní	37
2.6.7 Použití zbraně při vraždě	37
2.7 Zhodnocení současného stavu	38
<u>3 PRAKTICKÁ ČÁST</u>	39
3.1 Cíl praktické části	39
3.1.1 Stanovení předpokladů	39
3.2 Použité metody	40
3.3 Popis zkoumaného vzorku	40
3.4 Průběh průzkumu	41
3.5 Výsledky a jejich interpretace	41
3.5.1 Skupiny zbrojních průkazů	42
3.5.2 Věkové kategorie	45
3.5.3 Porovnání počtu žadatelů v letech 2005, 2006 a 2007	49
<u>4 VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLADŮ</u>	50
<u>5 ZÁVĚR</u>	52
<u>6 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ</u>	54
<u>7 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH A ODBORNÝCH ZDROJŮ</u>	55
<u>8 SEZNAM PŘÍLOH</u>	57

1 ÚVOD

Nebylo dosud zpracováno mnoho odborných prací, které se týkají získávání zbrojního průkazu. I proto, že toto téma není tak často zpracovávané a publikované, jsem si ho vybrala pro svou bakalářskou práci. Dalším a neméně podstatným důvodem zvolení tohoto tématu bylo i to, že od ledna roku 2002 do září roku 2008 jsem byla zaměstnána na Okresním ředitelství Policie České republiky v Liberci ve funkci inspektora na Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy, měla jsem tedy výborný zdroj informací potřebných jako podklad k mé bakalářské práci. Na této funkci jsem vykonávala činnosti jako jsou například registrace zbraní u držitelů zbrojních průkazů, dohled na střelnicích při konání sportovních střeleckých akcích, výjezdy se zajišťováním střelných zbraní při sebevraždách spáchaných se zbraní, dohled na zkouškách odborné způsobilosti k získání zbrojního průkazu, a mnoho dalších. Díky takovéto činnosti jsem si problematiku zbraní oblíbila a stala se prakticky i mým koníčkem. V současné době pracuji na Krajském ředitelství v Liberci na Územním odboru Služby kriminální policie a vyšetřování ve funkci vrchního inspektora. Se zbraněmi tedy už tolik do styku nepřijdu, ale díky mému současnému snoubenci, který je vášnivý sportovní střelec a myslivec, vlastník zbrojního průkazu a několika zbraní, mě problematika zbraní neopustila. I díky němu a jeho veliké zálibě ve sportovní střelbě jsem si zaregistrovala na svůj zbrojní průkaz malorážkovou zbraň, takže závodů ve sportovní střelbě se zúčastňujeme v současné době společně.

Téma zbraní je také občas publikováno prostřednictvím novinových nebo televizních zpráv, například o použití různých druhů zbraní při hrozícím konfliktu atd., proto si občas vynucuje toto téma naši pozornost. Ať už se jedná o kriminální trestné činy spáchané s krátkou střelnou zbraní nebo například o kolektivní zbraně, obsluhované nevelkou osádkou, určené k boji proti podobným malým jednotkám jako je tank, zbraně hromadného ničení, určené k použití proti plošným cílům, jakými jsou například jaderné zbraně.

Ve své bakalářské práci bych nejprve popsala problematiku, jež se zbraní týká, co se vůbec rozumí zbraní, jaké jsou druhy zbraní, jaké se dají legálně registrovat atd. Poté bych se zaměřila na prvožadatele, tedy na ty, kteří žádají o vydání jejich prvního zbrojního průkazu, na postup, jakým zbrojní průkaz získají, ale především bych se zaměřila na roky 2005 – 2007, u kterých se zaměřím na statistiky za tato daná období.

2 TEORETICKÉ ZPRACOVÁNÍ PROBLEMATIKY

2.1 Vymezení základních pojmů

***Zbraň** je dle Hartinka (2001, s. 13) „prostředek a zařízení používané k přímému ničení cíle, popřípadě prostředek a zařízení k přesunu tělesa (zpravidla střely) na cíl.“*

Střelné zbraně jsou určitá zařízení, která vystřelením, tedy uvolněním energie vyvolají pohyb a další přemístění střely k cíli.

Pistole je krátká ruční palná zbraň, která má samonabíjecí funkci a zásobník na 6 až 20 nábojů. Využívá se energie plynů, které vzniknou při výstřelu. Ta vyžene střelu z hlavně ven, vyhodí vystřelenou nábojnici, napne bicí mechanismus a nabije nový náboj do komory zbraně.

Revolver je ruční palná zbraň s krátkou hlavní a otáčivým válcovým zásobovacím ústrojím, nejčastěji 6 – komorovým.¹⁾

¹⁾ HARTINK, A.E. *Encyklopedie pistolí a revolverů*. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, s.r.o., 2001, str. 13, 16.

Balistika je podle Rybáře (2001, s. 93) „nauka o pohybu střel a raket, využívaná zejména ve vojenství a kriminalistice“.

Balistická dráha je dráha střely, která se vlivem zemské gravitace a odporových sil prostředí pohybuje setrvačným způsobem, tyto síly dráhu střely limitují. Pokud jsou zanedbány odporové síly prostředí při působení na střelu, balistická dráha má tvar paraboly.

Balistika se dělí na:

- vnitřní: sleduje střelu a její pohyb uvnitř hlavně)
- přechodovou: sleduje pohyb střely ihned po opuštění hlavně zbraně = ústí hlavně)
- vnější: sleduje střelu a její pohyb v prostředí mimo zbraň až do té doby, než zasáhne cíl
- terminální: sleduje střelu a její pohyb vstupu z prostředí mimo zbraň do zasaženého cíle
- ranová: jaký vliv (účinek) měla střela na tělo člověka nebo zvířete ²⁾

Prvožadatel je osoba, která vykonala úspěšně zkoušky odborné způsobilosti k získání zbrojního průkazu a se všemi potřebnými materiály si jde zažádat na příslušný Inspektorát pro zbraň, střelivo, výbušniny a drogy o vydání svého prvního zbrojního průkazu.

2.2 Problematika střelných zbraní, jejich rozdělení

2.2.1 Základní rozdělení zbraní

Podle způsobu, jímž je ranivá energie předávána cíli, dělíme zbraň na:

- a) chladné
- b) úderné
- c) střelné

²⁾ RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Praha, 2001, str. 93, 94.

a) Chladná zbraň

Jedná se o ostrou, bílou nebo studenou zbraň. Na zvěř nebo člověka působí bodnutím čepele, vedenou jílcem nebo ratištěm, popřípadě topůrkem. Jde o oštěp, dýku, meč, sekeru, kopí apod.

b) Úderná zbraň

Působí na zvěř nebo člověka přeměnou pohybové energie na destrukci zasaženého místa. Jde o mlat, kyj, palcát apod.

c) Střelná zbraň

Vymršťuje na dálku střelu rozrušující svou dopadovou energií zasažený cíl.

2.2.2 Dělení střelných zbraní z různých hledisek

a) Podle zdroje energie (pohybu) k vymetení střely ze střelné zbraně je dělíme na zbraně:

- *mechanické* - k vymrštění střely využívají mechanickou energii. Luk, kuše – pružného prvku, oblévací prak – polohovou energii závaží, popř. starověký točivý prak – odstředivé síly,
- *plynové* - k vymrštění střely využívají tlaku vzduchu nebo jiného plynu, nejčastěji oxidu uhličitého,
- *palné* - k uvedení střely do pohybu využívají uvolnění chemické energie výmetné náplně nebo samotné zápalkové složky.

b) Podle ovladatelnosti na:

- *ruční*: - krátké – k ovládnutí postačuje jedna ruka - to jsou pistole a revolvery,
 - dlouhé – k ovládnutí jsou zapotřebí obě ruce. Zpravidla jsou vybaveny pažbou k opření o rameno střelce.
- Ruční zbraně může přenášet jedna osoba.

- *lafetované*: Tyto zbraně je nutné pro jejich hmotnost uložit na podstavec či lafetu – děla, těžké kulomety, houfnice apod.

c) Podle způsobu nabíjení na:

- předovky
- zadovky

d) Z hlediska konstrukce na:

- jednoranné - po každém výstřelu musí střelec zbraň opětovně nabít novým nábojem,
- opakovací - po každém výstřelu musí střelec zbraň opětovně nabít ze zásobníku různých soustav,
- samonabíjecí- zbraň má automatický funkční cyklus mechanismu s výjimkou spouštění (iniciace náboje),
- samočinné - zbraň má plně automatický funkční cyklus mechanismu, střílí dávkami nebo jednotlivými ranami.

e) Podle vyrovnání zpětného rázu na:

- klasické - u předovek a zadovek je zpětný ráz zachycován střelcem, u lafetovaných zbraní jej zachycuje lafeta,
- bezzákluzové- u těchto zbraní je zpětný ráz kompenzován výtokem rychle proudících spalných plynů závěrem,
- raketové - u těchto zbraní zpětný ráz zcela odpadá, výmetná náplň je uložena v letící střele.³⁾

³⁾ HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, s.r.o., 2000, str. 32.

2.2.3 Rozdělení zbraní a střeliva dle zákona o zbraních

Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních, v platném znění

1. Střelná zbraň

Zbraň u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.

2. Palná zbraň

Střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie.

3. Plynová zbraň

Střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu.

4. Mechanická zbraň

Střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie.

5. Expanzní zbraň

Střelná zbraň, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou.

6. Expanzní přístroj

Pracovní zařízení, u něhož je primárním zdrojem energie výbušná látka obsažená ve střelivu pro expanzní přístroje.

7. Kulová zbraň

Palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň.

8. Broková zbraň

Palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.

9. Kombinovaná zbraň

Palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň a s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.

10. Krátká zbraň

Palná zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.

11. Dlouhá zbraň

Palná zbraň, která není krátkou zbraní.

12. Samočinná zbraň

Palná zbraň, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce umožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

13. Samonabíjecí zbraň

Palná zbraň, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

14. Opakovací zbraň

Palná zbraň se zásobníkem nebo jiným podávacím ústrojím, u níž se opětovné nabití a napnutí bicího mechanismu děje v důsledku ručního ovládání závěru nebo mechanického otočení revolverového válce.

15. Jednoranová zbraň

Palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením náboje do nábojové komory, hlavně nebo nábojiště a napnutí bicího mechanismu se děje v důsledku ručního ovládání závěru.

16. Víceranová zbraň

Palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, s 2 nebo více hlavními, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením nábojů do nábojových komor, hlavní nebo nábojišť a napnutí bicích mechanismů se děje v důsledku ručního ovládání závěru.

17. Vojenská zbraň

Palná zbraň, která je určena k vedení námořní, letecké nebo pozemní války.

18. Sportovní zbraň

Střelná zbraň, určená pravidly sportovní střelby pro národní a mezinárodní disciplíny.

19. Lovecká zbraň

Jednoranová, víceranová, opakovací nebo samonabíjecí kulová, broková nebo kombinovaná dlouhá zbraň s výjimkou perkusní zbraně, s pažbou s neměnnou délkou, která je určena k odstřelu zvěře podle zvláštního právního předpisu (zákon o myslivosti).

20. Paintbalová zbraň

Plynová zbraň, kterou se vystřeluje střela se značkovací látkou.

21. Signální zbraň

Jednouúčelové zařízení na principu krátké zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 19 mm.

22. Historická zbraň

Střelná zbraň, která byla vyrobena do 31. prosince 1890, a současně platí, že všechny hlavní části zbraně byly vyrobeny do 31. prosince 1890.

23. Hlavní části střelné zbraně

Hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru, pouzdro závěru nebo tělo a závěr.

24. Znehodnocená zbraň

Střelná zbraň, která byla znehodnocena postupem stanoveným právním předpisem.

25. Řez zbraně

Je úprava střelné zbraně postupem stanoveným právním předpisem, při níž se alespoň částečně odkryje vnitřní konstrukce zbraně.

Druhy střeliva

1. Střelivo

Souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní.

2. Střelivo přebíjené

Střelivo, které využívá již použitých nábojnic.

3. Střelivo zkušební

Střelivo, určené pro úřední přezkušování zbraní podle zvláštního právního předpisu.

4. Munice

Souhrnné označení pro střelivo, ruční granáty, letecké pumy, reaktivní střely, nálože, miny, torpéda a jiné, zpravidla výbušné předměty, které energii výbušnin využívají buď přímo k vyvolání žádoucího účinku v cíli, zejména ničení, nebo nepřímo k přepravě určitých předmětů na cíl.

5. Vojenská munice

Munice, včetně střeliva, určená k vedení námořní, letecké nebo pozemní války, pokud není ověřena pro civilní použití.

6. Střela

Předmět vystřelený ze zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu.

7. Jednotná střela

Těleso, určené k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, které se po opuštění hlavně nerozdělí.

8. Hromadná střela

Těleso nebo látka ve skupenství tuhém, kapalném nebo plynném, určená k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, která se po opuštění hlavně rozdělí.

9. Průbojná střela

Střela, jejíž jádro nebo celá střela je tvořena tvrdým materiálem.

10. Výbušná střela

Složená plášťová střela obsahující výbušnou slož, která po nárazu exploduje.

11. Zápalná střela

Složená plášťová střela obsahující zápalnou slož, která se po styku se vzduchem nebo po nárazu vznítí.

12. Šoková střela

Jednotná střela, se špičkou ve tvaru komolého kužele, který je na vrcholu opatřen otevřenou válcovou dutinou, do které zasahuje část oloveného jádra tvaru komolého kužele, plášť je na okrajích podélně naříznut.

13. Náboj

Celek určený ke vkládání (nabíjení) do palné zbraně, signální zbraně nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové slož, výmetné náplně a střely.

14. Nábojka

Celek určený ke vkládání (nabíjení) do expanzní zbraně, expanzního přístroje nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové složky, může obsahovat výmetnou náplň, granule nebo chemickou dráždivou látku.

15. Znehodnocené střelivo

Střelivo, na kterém byly provedeny nevratně úpravy, které znemožňují další použití pro střelbu.

16. Řez střeliva

Je nevratně znehodnocené střelivo, na kterém byly provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci střeliva.

17. Nevybuchlá munice

Souhrnné označení pro munici, která byla připravena k použití anebo byla použita (například vystřelena, shozena, rozhozena, odpálena, vržena nebo vymetena) a zůstala nevybuchlou například v důsledku selhání iniciačního mechanismu anebo byla konstruována tak, aby vybuchla z jiných příčin (například našlápnutím).

Rozdělení zbraní a střeliva dle kategorií

kategorie A – zakázané střelivo nebo zakázané doplňky zbraní

kategorie B – zbraně podléhající povolení

kategorie C – zbraně podléhající ohlášení

kategorie D – ostatní zbraně

Zbraně kategorie A:

- vojenské, s výjimkou pušek, samonabíjecích a opakovacích pušek, pistolí a revolverů, ověřených pro civilní použití, střelná nástrahová zařízení, s pevně vestavěnými tlumiči hluku, samočinné atd. = samopaly, zbraně s tlumičem, výbušniny atd.

Zbraně kategorie B:

- krátké opakovací nebo samonabíjecí zbraně, krátké jednoranové nebo víceranové zbraně atd.
= pistole, revolvery, samonabíjecí pušky, samonabíjecí brokovnice

Zbraně kategorie C:

- více než dvouranové zbraně, jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, zbraně neuvedené jako kategorie B atd. = malorážky, kulovnice opakovací, brokovnice dvojka, broková kozlice

Zbraně kategorie D:

- historické zbraně, plynové zbraně na vzduchovou kartuš, znehodnocené zbraně, zbraně neuvedené v kategoriích A-C atd. = plynovky, kuše

2.2.4 Konstrukční součásti palné zbraně

- hlaveň (konstrukčními částmi jsou nábojová komora, přechodový kužel a vývrt) – hlavní je vyváděna střela ven
- lůžko hlavně – je zde uložen bicí, závěrový a spoušťový mechanismus
- mířidla – umístěna na hlavní zbraně – slouží k zaměření cíle
- nábojová komora - prostor, kde je uloženo střelivo
- zápalník – je částí bicího ústrojí, po nárazu roznítí nárazovou slož zápalky
- závěr – uzavírá náboj v nábojové komoře
- vytahovač – vytahuje po výstřelu nábojnici z nábojové komory
- vyhazovač – vyhazuje po výstřelu nábojnici z nábojové komory

2.2.5 Složení náboje

- nábojnice – část, která je po výstřelu náboje vyhozena ze zbraně ven a padá k zemi
- prachová náplň – většinou jde o bezdýmný prach
- střela (neboli náboj) – část (těleso), která je vymetena z hlavně zbraně ven a letí k určenému cíli

2.3 Historie zbraní

Mezi první prehistorické zbraně patřily kameny, klacky, které byly drženy v ruce jako kyje nebo vrhané jako oštěpy. Až s objevem, kdy byl štípán pazourek, došlo k výraznému pokroku – začaly se používat ostré hrany na kontaktních zbraních typu seker a nožů nebo průbojné ostré hroty u zbraní bezkontaktních typu oštěpů. Vývojem se začaly pazourkové úštěpy upevňovat podél kusu dřeva, tím vznikla sečná zbraň typu meče. Byly zavedeny mechanické vrhače oštěpů a také luk. Šípy luku byly miniaturami oštěpů.

Posléze byl objeven kov – mezopotámští Sumerové objevili, že slitina mědi a cínu je dostatečně tvrdá směs (bronz), snadno se zpracovává, umožňuje vyrobít ostří, které lze následně brousit. Okolo roku 1700 př. n. l. se začal bronz využívat i v Egyptě a posléze v celé středomořské oblasti. Bronz byl využíván pro kontaktní zbraně jako meče. Zhruba ve stejné době se začala objevovat ochrana proti zbraním, dříve vyráběná z kůží a kostí, později se nahrazovala bronzem. Egypťané užívali bronzových zbraní nejhojněji.

Železné zbraně byly zavedeny Chetity kolem roku 1400 př. n. l., kteří objevili způsob tavení železa s dodáním příměsi uhlíku. Zbraně tak byly tvrdší a ostřejší.

V pozdějších dobách střídavé úspěchy kontaktních a bezkontaktních zbraní pokračovaly, ale v té době existoval již vynález, který přinesl revoluční změny ve vojenství – střelný prach. Původně byl vynalezen v Číně, v evropském rukopisu byl zmíněn poprvé v roce 1301. O palné zbraně (dělostřelecký kus) byla první zmínka v roce 1326, kdy první palné zbraně byly použity v bitvě u Kresčaku o 20 let později.

Avšak první dělostřelecké zbraně nebyly tak účinné a to z důvodu nepravidelně tvarovaných kamenných nebo kovových koulí, které byly ze zepředu nabíjených děl vystřeleny. V průběhu 16. a 17. století se výrobní technologie zdokonalovala, jelikož pokusy s nabíjením zezadu byly neúspěšné.

V 18. století došlo k výraznému pokroku ve vývoji dělových lafet a podvozků, moderní dělo bylo úspěšně vyrobeno až v 19. století. Došlo k náhradě kulovité střely válcovým zahroceným granátem s trhavou náplní. Dále byly zavedeny mířidla, mechanismy pohlcující zpětný ráz a také byl rozšířen praktický způsob nabíjení zezadu.

Střelný prach měl vliv i na rozvoj ručních palných zbraní. Ruční palné zbraně charakteru zmenšených dělostřeleckých kusů se objevily po polovině 14. století. Neustále se zdokonalovaly, ale význam získaly až do zavedení lehkých mušket s hladkým vývrtem hlavně a účinným zámkem koncem 17. století.

Mušket, která se nabíjela zepředu, dosáhla svého vrcholu v napoleonských válkách počátkem 19. století, po zhruba 50 letech byla nahrazena zadovkou s drážkovaným vývrtem. Tato puška se lépe nabíjela a byla přesnější. Samočinná puška byla užita poprvé na bojišti za rusko-japonské války (1904-1905).

2.3.1 První palné zbraně

S ohledem na dnešní zbrojní vybavenost, spolehlivost a způsob výroby, první palné zbraně byly mimořádně neúčinné, jejich výroba drahá a vojenské využití nejisté. Dá se tedy prohlásit, že nejdůležitějším aspektem těchto raných palných zbraní byl psychologický dopad použití „nové technologie“ na protivníka. Čas však přinesl pokrok ve spolehlivosti a přesnosti střelby, což vyústilo v zavedení nové taktiky a vyvrcholilo v hromadnou střelbu sevřených řad pěchoty. Tím dosáhl vývoj muškety s jejím relativně krátkým dostřelem svého vrcholu.

Vývoj ručních zbraní se od té doby soustředil na zvyšování přesnosti drážkovaných hlavních a rychlost střelby. Pokroky v oblasti balistiky a průmyslové technologie učinily z drážkování samozřejmost a vynález opakovačky koncem 19. století umožnil rychlou střelbu. Později následoval další rychlý pokrok ve vývoji samonabíjecích zbraní a vynález plně samočinných zbraní, jako kulomet a samopal, které poskytují malým pěchotním jednotkám stejnou palební sílu, jakou měl celý pěší prapor o pouhých sto let dříve. ⁴⁾

⁴⁾ CHANT, Ch. *Jak fungují zbraně*. Praha 8: Svojtka a Vašut, 1997, str. 11.

2.4 Problematika prvožadatelů, zákon o zbraních

2.4.1 Prvožadatelé

Pokud chce prvožadatel získat zbrojní průkaz, musí zpočátku na příslušném Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy, vykonat úspěšně zkoušky odborné způsobilosti. Nejprve musí tedy předložit vyplněnou přihlášku ke zkouškám odborné způsobilosti, na které se následně však poté musí připravovat úplně sám. Není žádný kurz, kde by se znalosti ohledně problematiky zbraní a zákona daly naučit. Jediným možným způsobem je pořídit si testové soubory k zákonu o zbraních a naučit se je sám. Na střelnici si žadatel může i bez zbrojního průkazu za dohledu oprávněné osoby vyzkoušet střelbu i manipulaci se zbraněmi.

Když uspěje prvožadatel u zkoušek odborné způsobilosti, to znamená, že vyplní správně test, bude manipulovat se zbraní dle zákona a na střelnici uspěje u střelby, obdrží osvědčení ze zkoušek a může si s dalšími potřebnými materiály zažádat o vydání zbrojního průkazu na stejném příslušném inspektorátu. Pokud u zkoušek neuspěje, může si přihlášku k dalším zkouškám podat nejdříve za 3 měsíce.

K vyplněné žádosti o vydání zbrojního průkazu předkládá prvožadatel na příslušném inspektorátu osvědčení ze zkoušek odborné způsobilosti, tím doloží svou odbornou způsobilost, dále 2 fotografie, posudek o zdravotní způsobilosti potvrzený praktickým lékařem, zaplatí správní poplatek, inspektorát si poté sám zažádá příslušné orgány o zjištění spolehlivosti a pověsti osoby a zažádá o opis z rejstříku trestů. Pokud žádá i o zbrojní průkaz skupiny C, tedy k loveckým účelům, dokládá k žádosti ještě platný lovecký lístek a doklad o zaplacení pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem práva myslivosti na ten daný rok.

2.4.2 Skupiny zbrojních průkazů

Zákon o zbraních rozlišuje tyto skupiny zbrojního průkazu:

Skupina A – ke sběratelským účelům

Skupina B – ke sportovním účelům

Skupina C – k loveckým účelům

Skupina D – k výkonu zaměstnání nebo povolání

Skupina E – k ochraně života, zdraví nebo majetku

O skupiny zbrojního průkazu lze žádat v libovolné kombinaci. Například lze žádat o skupiny D,E nebo A,C atd.

2.4.3 Věková hranice pro vydání zbrojního průkazu

Zbrojní průkaz skupiny A,D nebo E lze vydat jen osobě starší 21 let.

Zbrojní průkaz skupiny B nebo C lze vydat jen osobě starší 18 let, ale jsou zde výjimky:

- pro skupinu B lze vydat i osobě starší 15 let, která je členem občanského sdružení zabývajícím se sportovní činností a součástí této činnosti je střelba, pro skupinu C lze vydat žáka střední školy nebo učiliště staršímu 16 let, pokud v osnovách školy či učiliště je zahrnuta výuka myslivosti.

V obou těchto případech je nutný souhlas zákonného zástupce a doporučení příslušného občanského sdružení, školy nebo učiliště.

Osoba mladší 18 let může zbraň pro sportovní účely nebo lovecké účely používat pouze za přítomnosti osoby starší 21 let, která je držitelem zbrojního průkazu skupiny B nebo C nejméně 3 roky a která zajistí bezpečnou manipulaci s touto zbraní.⁵⁾

⁵⁾http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=119%2F2002&number2=&name=&text=

2.4.4 Zdravotní způsobilost

K žádosti o vydání zbrojního průkazu se musí předkládat posudek o zdravotní způsobilosti žadatele. Posudek by měl být vyplněn praktickým lékařem, kde má žadatel trvale založenou svou zdravotní dokumentaci. Praktický lékař si může také určit, zda žadatele pošle ještě na další, tedy psychologické vyšetření, zda je po psychické stránce schopen vlastnit zbrojní průkaz. Ne každý praktický lékař toho využije.

A zdravotní způsobilost je podle mě největším „kamenem úrazu“.

Prakticky každý, kdo se naučí testové soubory a při zkouškách uspěje, už mu nic nebrání v tom zbrojní průkaz dostat, pokud tedy nebude žádost o vydání zbrojního průkazu zamítnuta z důvodu nesplnění podmínky bezúhonnosti nebo spolehlivosti. To znamená, že v dnešní době může jakýkoli psychopat získat zbrojní průkaz, pokud nezasáhne jeho praktický lékař. Myslím si tedy, že by měla být další selekce žadatelů u zjišťování zdravotní způsobilosti praktickým lékařem. Víím, že se to v dnešní době moc neděje, že by lékaři dbali na svou péči a zákon, který jim stanoví, při jakých nemocech nelze vydat zbrojní průkaz. A my, policisté na úředním dnu, během podání žádosti o vydání zbrojního průkazu na první pohled nepoznáme, s kým máme tu čtu, že se jedná o sobu, která nemá svou psychickou stránku v pořádku a léčí se u nějakého lékaře specialisty.

Během mé služební praxe na Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy, jsem se totiž nejednou setkala s tím, že držitel zbrojního průkazu a zbraní vyhrožoval rodině tím, že je postřílí nebo postřelil při hádce kamaráda. Došlo dokonce i k případu, kdy držitel telefonoval na linku 158, že má v bytě Ukrajince, ať mu policisté přijedou na pomoc je z bytu dostat ven. Když přijela hlídka Policie České republiky, zjistila, že v bytě se nachází jen dotyčný držitel a ve vedlejším pokoji jeho syn, který nic netuší, že otec volal policii, díval se v dětském pokoji na televizi. Držitel ukazoval hlídkové službě, že jeden Ukrajinec visí na věšáku a druhý sedí v obývacím pokoji na sedací soupravě. Na místě však žádní Ukrajinci nebyli. Nakonec vyšlo najevo, že držitel trpí schizofrenií a po čase, jelikož byl nezvladatelný, byl odvezen do psychiatrické léčebny v Kosmonosech, kde je jistě umístěn ještě dnes.

Velikým neštěstím by bylo, kdyby tehdy, když měl držitel „Ukrajince doma“, použil na ně své střelné zbraně. Vlastnil tehdy nějaké dlouhé i krátké zbraně. Ty mu byly po tomto případě ihned odebrány, aby s nimi nespáchal nějaké neštěstí. A za takovéto případy jsou zodpovědní právě lékaři, kteří vědí o nemocech dotyčného, a přesto mu potvrdí zdravotní způsobilost na zbrojní průkaz.

Další zkušeností s nezodpovědností lékařů jsem se setkávala dosti často, když mi držitelé již v pokročilém stáří, přinesli na kontrolu zbraně a měli viditelnou Parkinsonovu chorobu. Docela jsem se hrozila toho, když jsem si představila, že třeba takový myslivec chodí na společné hony se zbraní. V těchto případech došlo při posuzování zdravotní způsobilosti asi tím způsobem, že dotyčnému dlouholetý lékař „kamarád“ potvrdil posudek z kamarádství nebo ze soucitu, že si chce staříčký držitel zbraně ještě několik málo let užít a nechce o ně v žádném případě přijít.

Když splní žadatel všechny výše uvedené podmínky k získání zbrojního průkazu, do 1 měsíce je mu zbrojní průkaz vydán, a poté si může pořídit dle skupin zbrojního průkazu pořídit příslušné zbraně.

2.5 Lidé, střelné zbraně a zákon

2.5.1 Právní aspekty použití zbraně

Zbraň si tedy v dnešní době pořizují lidé z nejrůznějších důvodů, někdo si tím plní svůj klukovský sen, někdo si ji pořizuje z důvodu sportovní nebo lovecké střelby. U nejpočetnější skupiny lidí, kteří si ji pořizují na vlastní ochranu, je důvodem obava o jejich bezpečnost. Dle právní teorie je zbraní vše, čím lze útok proti tělu učinit důraznější. Střelné zbraně jako pistole a revolver mohou být kromě obranné střelby užity také jako železná zbraň, kterou lze užít také k úderu.

Každý, kdo vlastní zbraň, by si měl uvědomit, že ji lze použít pouze na schválených střelnicích, proto například i samotné vystřelení do vzduchu je porušením zákona. A je potřeba si uvědomit, že i pouhé vyjmutí zbraně z pouzdra jako hrozby může mít pro držitele zbraně neblahé následky.⁶⁾

Z uvedeného tedy vyplývá, že zbraň je použita oprávněně, když je užita v mezích zmocnění příslušných zákonných předpisů. Například když policista použije zbraň při výkonu služby.

2.5.2 Vyloučení trestnosti

V nutné obraně jedná ten, kdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem. Avšak případné zranění nebo dokonce usmrcení útočníka by mohlo být trestné, když se jedná o vybočení z mezí nutné obrany, to znamená, že byla zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.⁷⁾

2.5.3 Použití zbraně a zákon

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v platném znění

§ 15

Oprávněné použití zbraně

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích zmocnění příslušných zákonných předpisů.

⁶⁾ HAVEL, V. *Základní kniha o střelných zbraních pro sebeobranu*. Praha: Naše vojsko, 1995, str. 38.

⁷⁾ RYSKA, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, soukromé pedagogické nakladatelství, 1994, str. 153.

§ 185

Nedovolené ozbrojování

(1) Kdo bez povolení vyrobí nebo opatří sobě nebo jinému střelnou zbraň anebo ji přechovává, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(2) Kdo bez povolení

a) sobě nebo jinému opatří nebo přechovává výbušninu, zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba, nebo

b) hromadí, vyrábí nebo sobě nebo jinému opatřuje zbraně nebo střelivo, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu ⁸⁾

2.5.4 Proč si lidé zbraně pořízují

Nejzákladnější otázkou týkající se zbraní je určitě důvod, proč si lidé zbraň pořízují.

Někteří si pořízují zbraň, aby mohli vykonávat právo myslivosti, kupují si tedy dlouhé lovecké zbraně. K myslivosti zbraň prostě patří. Loví se jí škodná zvěř, která určitými způsoby nevhodně zasahuje do pohody a chovu zvěře, o kterou se myslivec stará, do prostředí, ve kterém zvěř žije a má v ní ideální podmínky například pro kladení mláďat. Zbraní se loví také zvěř, která byla napadena určitým druhem nemoci nebo utrpěla zranění, která jsou nevratná a nelze je vyléčit, jedná se o tzv. „sanitární odstřel“. Anebo také k eliminaci přemnožené například černé zvěře (divoká prasata), která neustále likviduje a rozrývá zemědělská pole, a tím škodí úrodě a zemědělcům v jejich výdělku.

Dalším důležitým důvodem k pořízení zbraně je sportovní činnost - vykonávání sportovní střelby. Střelci si pořízují k této aktivitě jak krátké, tak dlouhé zbraně většinou menších ráží.

⁸⁾http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=140%2F1961&number2=&name=&text=

Lidé si zbraně kupují také ke sběratelskému účelu, aby mohli mít svou „trofej“ stále na očích vystavenou ve vitríně tak, aby byla dostatečně zabezpečena proti krádeži.

Mohou si koupit také zbraň, která je již znehodnocena nevratným způsobem tak, že ji nelze vrátit do původního stavu a opět z ní střílet. Takovou zbraň mohou mít zavěšenou třeba někde nad krbem, kde může tvořit příjemnou dekoraci prostředí.

Neposledním, avšak nejdiskutovanějším důvodem je určitě její pořízení z hlediska vlastní obrany a ochrany. V zákoně o zbraních není stanovené ani vymezené, z jakého důvodu si lze zbraň pořídit v tomto případě. Zda si ji obstarat jen proto, abychom ji měli doma v trezoru, připravenou pro náhlý „útok“ na naše obydlí nebo abychom ji nosili neustále při sobě, samozřejmě skrytě, abychom mohli „spacifikovat“ případného útočníka.

2.5.5 Zbraně na vlastní obranu

Výběr úplně první zbraně je pro dotyčného „pořizovatele“ nejasnou záležitostí, hledá informace - přes známé, co už se zbraněmi zkušenosti mají, z internetu shromažďuje informace, aby si vybral co nejlépe. Neví, jakou částku může investovat, zda je daná částka za tu určitou zbraň přehnaná nebo optimální. Důležité před jejím pořízením určitě je, aby si dotyčný důkladně rozmyslel, kolik do zbraně investovat peněz, kolik bude přibližně střílet měsíčně nábojů, jak často ji bude nosit, z jakého materiálu je vyrobena, zda pořídit pistoli či revolver, v jaké ráži, jaké je ke každé zbrani vybavení, tedy doplňky. To vše hraje důležitou roli při pořízení první zbraně na vlastní obranu.

Pokud dotyčný ví, že se bude chtít spolehnout především na to, aby zbraň při výstřelu neseslala, pořídí si raději revolver, který nemá zásobník. Jestliže bude na střelnici se zbraní chodit často trénovat střelbu na terč, jsou lepší na pořízení zbraně, které mají levnější náboje.

2.5.6 Bezpečnost

Bezpečnost každé zbraně především závisí na schopnostech jejího uživatele, zbraň je věc, o kterou se musíme od jejího pořízení starat a nést za ni odpovědnost. Nejde o to, se naučit zásady bezpečné manipulace nazpaměť, ale prakticky, tzv. si je vžít. Nejprve nás to bude stát úsilí, ale pak už to jde samo.

2.5.7 Zásady při manipulaci se zbraní

- každá zbraň, která se bere do ruky, se musí brát, jako když je nabitá, i když víme, že byla před námi například někým názorně vybita
- při přebírání zbraně tedy si ji sami překontrolujeme, zda není nabitá: míříme zbraní do bezpečného prostoru, vyjmeme zásobník ze zbraně, stáhneme závěr a přes vyhazovací okénko se podíváme, zda není v komoře náboj a zda zásobníková šachta je prázdná. Spustíme závěr a za stálého držení zbraně do bezpečného místa dáme „ránu jistoty“
- pokud nechceme střílet, musíme mít prst vždy podél rámu těla zbraně, tedy mimo lučík a spoušť
- pokud jsme pod vlivem alkoholu, drog a jiných omamných látek, nesmíme se zbraní manipulovat jakýmkoli způsobem

2.6 Zbraně a trestná činnost

Často se stává, že při závažnější trestné činnosti je použita zbraň. Buď je užita jako výhružný prostředek nebo jako prostředek ke zneškodnění nežádoucích svědků nebo osob, které se brání a kladou proti agresorovi odpor. V následujících odstavcích je proto popsáno, jak se použití zbraně vyšetřuje později na místě činu, jaké stopy se zajišťují, jaké způsoby použití zbraně mohou být útočником aplikovány, jaké jsou typy šílených střelců nebo jak se následně jakožto oběť trestného činu zachovat.

2.6.1 Stopy vystřelených nábojnic a střel a související identifikace zbraně

Pokud je spáchán se střelnou zbraní trestný čin (například trestný čin vraždy), na místě činu se zajišťují veškeré stopy, které by mohly vést k dopadení pachatele. Zajišťuje se tedy i nábojnice vyhozená ze zbraně, ale i náboj vystřelený z vražedné zbraně nebo dokonce celá zbraň zapomenutá na místě činu pachatelem skutku. Zjišťují se povrchové úpravy na nábojnici a na střele, které vznikly vystřelením ze zbraně. Každá zbraň vytváří jinou stopu na vystřelených nábojích – rýhy, nerovnosti, proužky.

Proto pokud je na místě zajištěna zbraň, lze následným otestováním nově vystřeleného náboje zjistit, zda zajištěný na místě činu odpovídá zbrani zajištěné na místě.

Výrobním zpracováním, opotřebením vzniklým provozem zbraně, čištěním a údržbou (vhodnou i nevhodnou) vznikají na zbrani jedinečné znaky, které jsou patrné na každé vystřelené nábojnici a střele. Identifikace zbraně ale je možná pouze u zbraní s drážkovým vývrtem hlavně.

Při porovnávání se tedy srovnávají drobné rýhy, pole na povrchu střely, které vznikly tím, jak náboj prošel drážkovaným vývrtem hlavně. Obraz průchodu náboje hlavní se odrazí na vnějším vzhledu náboje. Šířka, hloubka a vzdálenost různých významných rýh umožňuje identifikovat danou zbraň.⁹⁾

2.6.2 Psychická příprava

Měli bychom předvídat a předcházet konfliktu, jelikož na budoucího potenciálního útočníka působí znaky chování a vzhledu ostatních osob, které potom sám pro sebe vyhodnocuje a na jejich základě si pak vybírá svou následnou oběť.

⁹⁾ RYBÁŘ, M. *Základy kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Praha, 2001, str. 93, 94.

Ať už jde například o znaky: slabší fyzická struktura, slabší ženské pohlaví, věk, osamocenost, majetně vypadající osoba, lákavé zavazadlo.

Potenciální útočník předpokládá, že je pro nás situace překvapením, je pro nás nezvyklá, proto ji nebudeme umět vyřešit, že se zalekneme, máme tudíž pomalejší reflexy než je aktivita útočníka, že se budeme bát útočníka fyzicky napadnout atd.

Je dávno známou pravdou, že úspěšné vyřešení sebeobránné situace je z 80 % dáno psychickým stavem, význam techniky nepřesáhne zbylých 20 %.

Mnoho se diskutuje o tom, jak vládnout náhlý psychický stres, jak v bojové situaci nesehat. Je důležité zvládnout psychický stres. Nejsilnějším podnětem emočního centra jsou signály ohrožení naší osoby. Taková poplachová reakce má ale pak za následek pocit strachu, paniky, zkratovitě a iracionální chování, třes rukou, silné bušení srdce, pocení, tuhnutí svalů, tunelové vidění.

Rozum však může naše emoční centrum dopředu usměrňovat. Ale jen v případě, že předejdeme momentu překvapení. Proto musíme být kolem sebe velice pozorní, bedlivě sledovat své okolí.

2.6.3 Psychické reakce po násilném aktu

Psychická reakce na vlastní sebeobranu nekončí jejím vyřešením, protože ještě kromě prodělaného fyzického vyřešení situace je potřeba vynaložit úsilí na následující řešení psychologické a společenské.

Reakce probíhají ve 3 stádiích:

1. Fáze šoku – akutní reakce

Tato fáze následuje ihned po ukončení události, trvá minuty, ale i několik dní. Ne u všech obětí se však projeví. Projevy této fáze jsou dezorientace, neschopnost chápat okolní

podněty, tělesné projevy jako zvýšená srdeční činnost, pocení atd.. Na tento stav navazuje uzavření se do sebe, zabřednutí nebo naopak hyperaktivita.

2. Fáze nárazu

Když odezní prvotní šok, nastává fáze nárazu a poškozený si začíná uvědomovat důsledky. Tato fáze trvá několik dní až roky. V tuto dobu se událost vyšetřuje, k celé události se neustále vrací, což psychicky na poškozeného velmi negativně působí, vyšetřuje se, zda poškozený použil spravedlivou obranu a zda není například i sám vrahem. Pro poškozeného to může být velmi frustrující, protože ne každý dá na verdikt ve prospěch poškozeného, a navíc když sám poškozený v obraně někoho usmrtí, je velmi traumatizující a člověk o sobě může začít sám pochybovat. Navíc reakce okolí nepřidá na klidu, když se od dotyčného začne jeho okolí odvracet. V tomto období dochází k pocitu otupělosti, znovuprožívání události v myšlenkách, úzkost, konfliktnost, podrážděnost. A těmto potížím by se měla věnovat lékařská péče, ale samozřejmě i pomoc rodiny.

3. Fáze vyrovnání

V této fázi se poškozený psychicky s událostí vyrovnává. Může být až do konce života, ale pracovat na tom, aby se člověk opět vyrovnal, je potřeba co nejdříve. V tom pomůže zdravotnický odborník – psycholog, psychiatr. Důležitou roli zde hraje samozřejmě i rodinné zázemí.¹⁰⁾

2.6.4 Šílení střelci

Na téma šílených střelců bývá v poslední době hodně debat, především co se týče případů z Ameriky, ale i Evropy.

¹⁰⁾ ČERNÝ, P., GOETZ, M. *Manuál obranné střelby*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004, str. 145.

Pokud mluvíme o šíleném střelci, jedná se o označení pachatelů masakrů, kteří v jednu dobu na určitém místě usmrtí zpravidla několik osob.

Tyto osoby nejsou dostupné pro seriózní psychologické zkoumání, proto dnes o šílených střelcích víme jen málo. Jelikož na místě masakru končí většinou svůj život, a to ať už spácháním sebevraždy nebo zastřelením policejními jednotkami.

Typickým šíleným střelcem v dnešní době je muž. Občas bývá pachatelkou masakru také žena, ale ta si většinou volí jiné nástroje než je střelná zbraň. Věkové rozpětí šílených střelců je docela široké, tyto střelce dělíme na:

Šílení střelci z frustrace

Jejich život před tím, než takový čin spáchají, lze označit jako tíseň, která je zapříčiněná stresem, stresovými faktory, ať už jde o ztrátu zaměstnání, úmrtí v rodině, finanční ztrátu nebo smůlu v lásce. Tyto faktory ale nejsou jedinou příčinou pachatelova jednání, záleží také na osobnosti pachatele. V charakteristikách takových lidí nalézáme např. uzavřenost, problém s vlastní identitou, slabou sebekontrolu se sklonem k impulzivnímu jednání. Tito lidé mají také často vášeň pro zbraně, potíže v navazování vztahů. Často se u nich setkáváme nejprve s prvotním masakrem svých blízkých, po tomto běsnění pak nastupuje vraždění na veřejném místě. K suicidálnímu jednání pachatele zde může ale nemusí dojít.

Šílení střelci z fanatismu

Konají jen z přesvědčení, nemají žádnou krizi. Jejich terčem je shluk lidí, které pachatel považuje za původce zla. Jsou to tzv. *zabijáci domnělých hříšníků*. Jsou intolerantní, nesnášenliví, většinou staršího věku, nastávající čin předem naplánují a po masakru opouštějí místo činu. Suicidum zde většinou nebývá.

Šílení střelci kultovního rázu

Zde hraje velikou roli napodobování a inspirace z podobných případů. Jedná se o pachatele mladšího věku, masakr předem plánují, většinou je čin vykonán ve spolupachatelství, je to jen u tohoto typu masakru. Obrovskou roli zde hraje sektářství, tedy příslušnost ke skupině, která vyznává svérázné postoje, hodnoty a rituály.

Šílení střelci konající na pozadí duševní choroby

Motivací je duševní choroba, jedná se o psychózy (schizofrenie, deprese, paranoia). Masakr způsobuje jen jedna osoba, k suicidu zde nedochází. Tento typ střelce může před masakrem nejdříve vyvraždit své blízké, není to ale dogma. Někdy se teprve až po takovém masakru přijde na to, že pachatel trpěl v době spáchání skutku duševní chorobou.

2.6.5 Makety zbraní

Při použití maket zbraní u spáchání trestného činu zanechává tento efekt napodobenin pocit ohrožení. Pokud se jedná o použití napodobeniny z pohledu pachatele, vidí to pouze jako nějakou hračku, nezamýšlel totiž oběti ublížit, nechtěl jít tzv. „*přes mrtvolu*“. Z pohledu přepadeného vypadá však situace úplně jinak. Při pozdějším zjištění, co vše mohl pachatel napáchat a jak mohl oběť ohrozit, je to pro přepadeného velmi frustrující a zatěžující a komplikuje tedy vyrovnávání se s traumatem, které incidentem vzniklo. Následkem toho pak dochází k emocionálním zraněním jako je sebeobviňování, stud, skoro vždy je přepadený postižen příznaky posttraumatické stresové poruchy a návrat do běžného života vyžaduje odbornou péči.¹¹⁾

¹¹⁾ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2., rozšířené vydání Praha: Portál, s.r.o., 2004, str. 178, 195.

2.6.6 Usmrcení střelnou zbraní

Pokud se k usmrcení použije střelná zbraň, ať už například revolver, pistole, na objektu, který byl zasažený, je viditelný vstřel, ten přechází ve střelový kanál, a pokud náboj projde skrz, tak i výstřel. Pokud náboj neprojde skrz a zůstane v zasaženém objektu, jde o tzv. zástřel. Když náboj projde skrz objekt, mluvíme o průstřelu, a o nástřel se jedná tehdy, když náboj zasáhne objekt, ale nepronikne dovnitř.

Podle typu střelby, vzhledu výstřelového otvoru lze odhadnout, na jako vzdálenost pachatel mohl střílet. Když střílí z přímý bezprostřední vzdálenosti, tak střelový otvor má většinou hvězdicovitý tvar s černými rozbíhajícími se trhlinami, které mají lalokovitý tvar. To vzniká plyny, které při výstřelu unikají z hlavně zbraně. Na objektu může být také viditelný otisk hlavně u výstřelového otvoru. Neviditelným, avšak zjištělným důkazem výstřelu jsou povýstřelové zplodiny, kdy se při výstřelu z blízka usazují na objektu i na oděvu saze a zrníčka střelného prachu.

Pokud se vystřelí z brokovnice, broky opouštějí hlaveň zbraně ve shluku, následně se postupně rozptylují, čím delší je vzdálenost střelce od cíle, tím jsou broky více rozptýlené. A právě tento rozptyl je velmi důležitý pro určení místa (vzdálenosti od objektu), ze kterého bylo vystřeleno.¹²⁾

2.6.7 Použití zbraně při vraždě

Oběť může být usmrcena různými způsoby, jedním z nich je použitím zbraně. Takovým vražedným nástrojem mohou být například bodnořezné nástroje (nůžky, dýka), sečné nástroje (kosa, mačeta), střelné zbraně (krátké – pistole, revolver; dlouhé – brokovnice, kulovnice;

¹²⁾ CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.: Plzeň, 2005, str. 318.

vojenské – samopaly; výbušniny), škrtdla (punčochy, prádelní šňůry), předměty pracovní a domácí potřeby (žehlička, tyč), ostatní předměty (kámen, cihla).

To, kdo jakému dá nástroji přednost pro vykonání vraždy, se liší například podle časové doby použití, podle sociálně-kulturních podmínek, ve kterých pachatel žije, především tedy ale vývojem doby. V hodně vraždách je použit kuchyňský nůž, tedy bodná zbraň. Jde totiž o nejdostupnější nástroj, což je důležitým faktorem pro volbu zbraně.

Podle ohledání místa činu se dá zjistit, jaká byla použita zbraň. Technická data se poté dají použít pro sestavení eventuálního profilu pachatele. Vypovídají, s jakým typem osobnosti se setkáváme, zda byla vražda naplánovaná či nikoliv, zda šlo o afektivní jednání nebo o čin řádně připravený atd.¹³⁾

2.7 Zhodnocení současného stavu

V současnosti spíše ubývá držitelů zbrojních průkazů, je to i z finančního hlediska, kdy ne každý je finančně zabezpečen tak, aby si mohl pořídit vlastní zbraň, kdy dnes už se tyto položky pohybují v tisícových hodnotách. Výhoda pro nadržitele zbrojních průkazů je, že si jakoukoli zbraň mohou půjčit na střelnici, kde takovou mají k zapůjčení k dispozici. Zkušený a odborně znalý instruktor jim vše důkladně vysvětlí a se vším pomůže. Ať už pomoc týká bezpečné manipulace se zbraní, tzv. „napáskování“ zásobníku náboji nebo správného použití mířidel.

Složitě může být také pro žadatele to, že se na zkoušky musí připravit jak na teoretickou část tak i na praktickou část zkoušky úplně sami. Neexistuje žádný kurz, kde by všechny potřebné znalosti v problematice zbraní a zákona mohl získat. Ne každý má chuť se právě proto pouštět do předzkouškových příprav, odrazuje je i myšlenka, že se budou muset učit testové otázky, kterých je v současné době 487.

¹³⁾ ZÁHORSKÁ, J. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Praha: Portál, s.r.o., 2007, str. 65.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části uvedu její cíl, stanovím 3 předpoklady, které následně vyhodnotím, uvedu metodu, kterou jsem k praktické části užila, také se zmíním o zkoumaném vzorku. Pro lepší představu převedu statistiky a zobrazím je do grafů. Nakonec bude v příloze zobrazen řez pistole samonabíjecí, který nejlepším způsobem osvětlí části a složení zbraně.

3.1 Cíl praktické části

Cílem praktické části této bakalářské práce je uvést evidenci prvožadatelů v letech 2005-2007 v okrese Liberec s ohledem na věk a důvod získání zbrojního průkazu s tím, že je navzájem zvlášť v jednotlivých letech porovnám. K realizaci tohoto průzkumu bylo použito studium dokumentace, tedy svazků prvožadatelů, kteří si v letech 2005-2007 zažádali o vydání úplně prvního zbrojního průkazu.

3.1.1 Stanovení předpokladů

P1. Předpokládám, že v okrese Liberec se v letech 2005-2007 nově zaevidovali v největším počtu prvožadatelé ve věkové kategorii 26-35 let.

P2. Předpokládám, že ve vyhodnocovaném období je nejčastějším důvodem žádostí u prvožadatelů ochrana života, zdraví nebo majetku.

P3. Předpokládám, že největší procento prvožadatelů ze všech let 2005-2007 je v roce 2005 na rozdíl od roků 2006 a 2007, kdy je procento prvožadatelů menší.

3.2 Použité metody

Ke sběru dat v této části práce bylo použito studium dokumentů, které slouží ke sběru dat, informací, shromažďování – statistiky, svazky držitelů zbrojních průkazů - prvožadatelů za roky 2005, 2006 a 2007, kteří si přišli v těchto letech na Inspektorát pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy v Liberci, zažádat o zbrojní průkaz.

Bylo zjišťováno, jakého věku prvožadatelé jsou a k jakým účelům, tedy o jaké skupiny zbrojního průkazu, žádali.

3.3 Popis zkoumaného vzorku

Předmětem zkoumání bylo celkem **191** prvožadatelů, kteří si přišli v letech 2005-2007 zažádat na Inspektorát pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy v Liberci o zbrojní průkaz.

Bylo provedeno studium všech svazků těchto žadatelů, tedy respondentů (viz. Tabulka č. 1), pomocnými materiály bylo také statistické hlášení Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy za zkoumané období.

Tento vzorek respondentů byl vybrán proto, že v těchto letech se rozmáhaly počty držitelů zbrojních průkazů, tedy těch, kteří chodili ke zkouškám, aby mohli získat zbrojní průkaz. Díky tomuto vzorku alespoň zjistíme, z jakého důvodu si lidé nejčastěji pořizují zbrojní průkazy a v jakých věkových kategoriích prvožadatelé jsou.

3.4 Průběh průzkumu

Jelikož jsem byla zaměstnána u Policie České republiky na Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy v Liberci ve funkci inspektor, získání dokumentace jako podkladu pro mou bakalářskou práci nebylo složité. Navíc jsem použila pro zpřesnění údajů také statistické hlášení za zkoumané období. Byla jsem tedy prakticky u zdroje informací.

3.5 Výsledky a jejich interpretace

Skupiny zbrojního průkazu lze kombinovat tak, jak chce prvožadatel, to znamená, že si může zažádat najednou i o všechny skupiny zbrojního průkazu naráz. Počty, které uvedu v následujících tabulkách, neukazují kombinace, ale to, kolik si jich žádalo i například v dané kombinaci skupin právě o tu jednu skupinu, např. o skupinu B. Lze totiž například vytvořit kombinaci skupin A,B,E; C,E nebo B,D,E, o které si žadatel může zažádat.

Tabulka č. 1

Rok	Počet prvožadatelů
2005	92
2006	45
2007	54

Tato tabulka znázorňuje počty prvožadatelů v jednotlivých letech 2005, 2006, 2007.

3.5.1 Skupiny zbrojních průkazů

Rok 2005

V roce 2005 si žádali prvožadatelé, kterých bylo celkem **92**, v různých kombinacích skupin o tyto skupiny zbrojního průkazu:

skupina A – 26 z 92 prvožadatelů

skupina B – 56 z 92 prvožadatelů

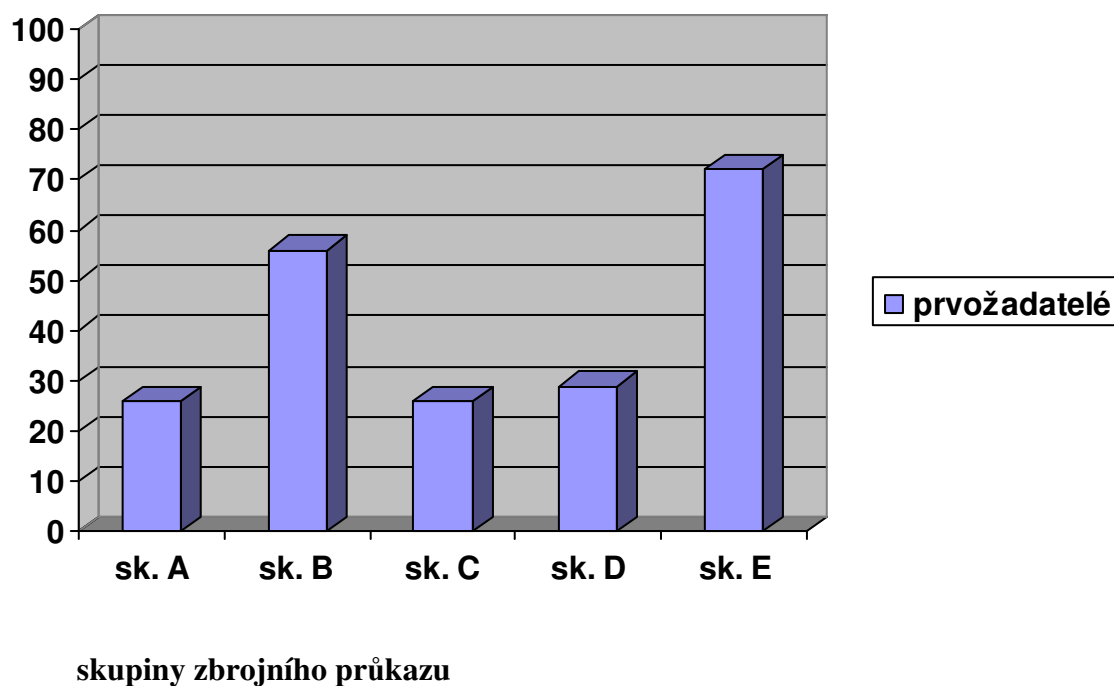
skupina C – 26 z 92 prvožadatelů

skupina D – 29 z 92 prvožadatelů

skupina E – 72 z 92 prvožadatelů

Graf č. 1

počet prvožadatelů

Rok 2006

V roce 2006 si žádali prvožadatelé, kterých bylo celkem **45**, v různých kombinacích skupin o tyto skupiny zbrojního průkazu:

skupina A – 11 ze 45 prvožadatelů

skupina B – 27 ze 45 prvožadatelů

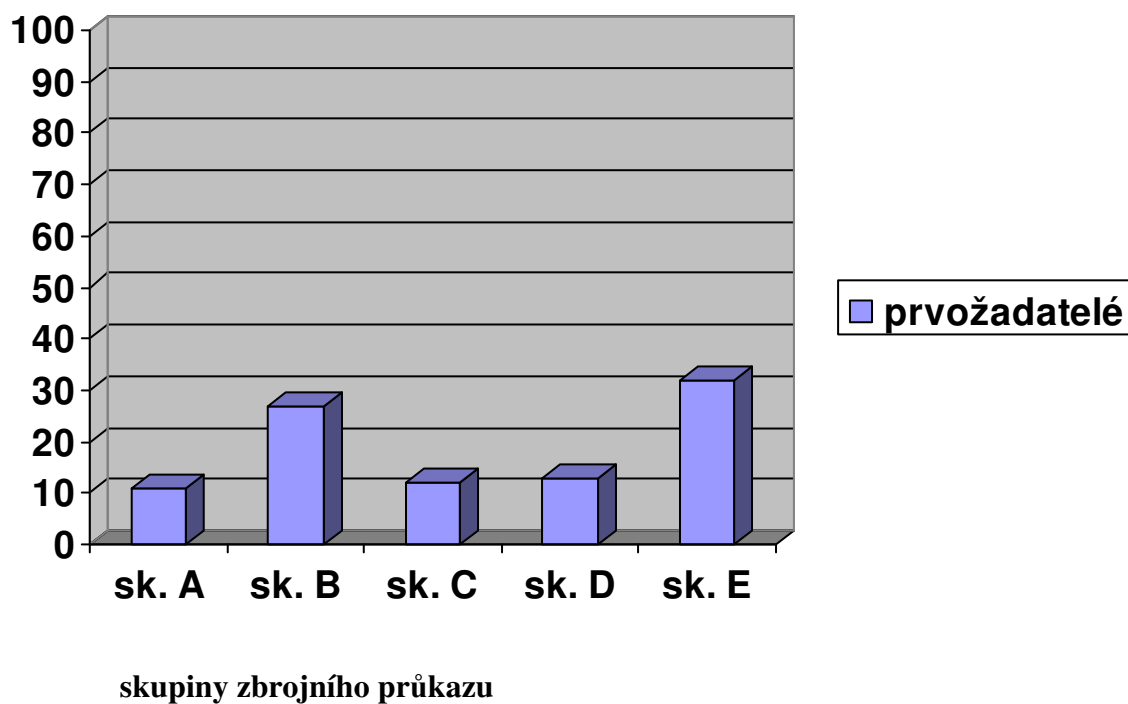
skupina C – 12 ze 45 prvožadatelů

skupina D – 13 ze 45 prvožadatelů

skupina E – 32 ze 45 prvožadatelů

Graf č. 2

počet prvožadatelů

Rok 2007

V roce 2007 si žádali prvožadatelé, kterých bylo celkem **54**, v různých kombinacích skupin o tyto skupiny zbrojního průkazu:

skupina A – 17 z 54 prvožadatelů

skupina B – 32 z 54 prvožadatelů

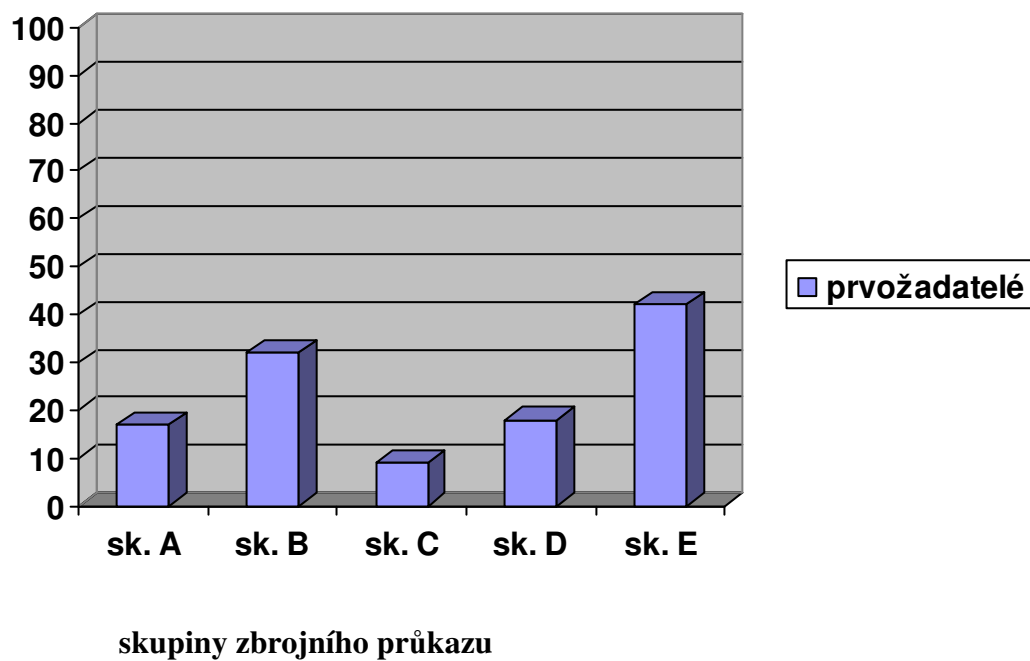
skupina C – 9 z 54 prvožadatelů

skupina D – 18 z 54 prvožadatelů

skupina E – 42 z 54 prvožadatelů

Graf č. 3

počet prvožadatelů

3.5.2 Věkové kategorie

Do statistiky jsem zvolila následující věkové kategorie žadatelů o zbrojní průkaz:

- 1)** 15 - 25 let
- 2)** 26 - 35 let
- 3)** 36 - 45 let
- 4)** 46 - 55 let
- 5)** 56 – 65 let
- 6)** 66 – 75 let

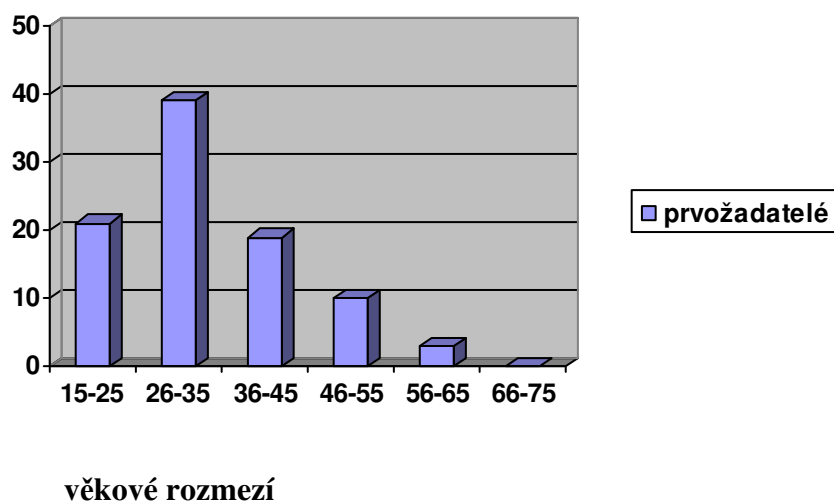
Rok 2005

V roce 2005 si zažádalo celkem **92** žadatelů o vydání úplně prvního zbrojního průkazu rozdělených v těchto věkových kategoriích:

- 1) ve věku 15-25 let – 21 žadatelů
- 2) ve věku 26-35 let – 39 žadatelů
- 3) ve věku 36-45 let – 19 žadatelů
- 4) ve věku 46-55 let – 10 žadatelů
- 5) ve věku 56-65 let – 3 žadatelé
- 6) ve věku 66-75 let – 0 žadatelů

Graf č. 4

počet prvožadatelů

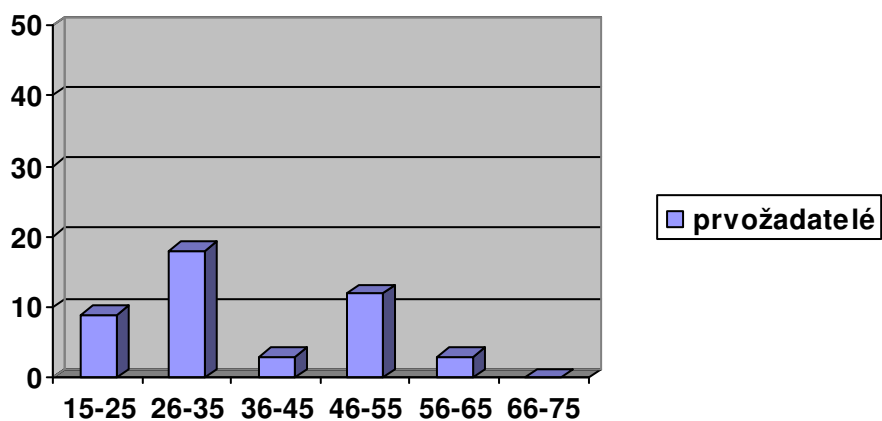
Rok 2006

V roce 2006 si zažádalo celkem **45** žadatelů o vydání úplně prvního zbrojního průkazu rozdělených v těchto věkových kategoriích:

- 1) ve věku 15-25 let – 9 žadatelů
- 2) ve věku 26-35 let – 18 žadatelů
- 3) ve věku 36-45 let – 3 žadatelé
- 4) ve věku 46-55 let – 12 žadatelů
- 5) ve věku 56-65 let – 3 žadatelé
- 6) ve věku 66-75 let – 0 žadatelů

Graf č. 5

počet prvožadatelů

věkové rozmezí

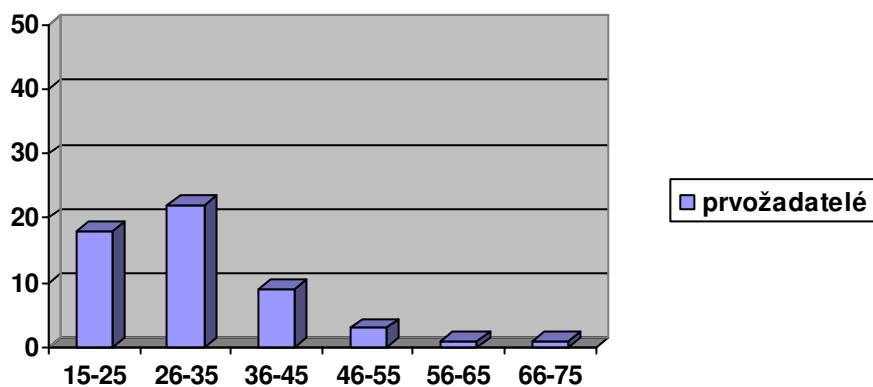
Rok 2007

V roce 2007 si zažádalo celkem **54** žadatelů o vydání úplně prvního zbrojního průkazu rozdělených v těchto věkových kategoriích:

- 1) ve věku 15-25 let – 18 žadatelů
- 2) ve věku 26-35 let – 22 žadatelů
- 3) ve věku 36-45 let – 9 žadatelů
- 4) ve věku 46-55 let – 3 žadatelé
- 5) ve věku 56-65 let – 1 žadatel
- 6) ve věku 66-75 let – 1 žadatel

Graf č. 6

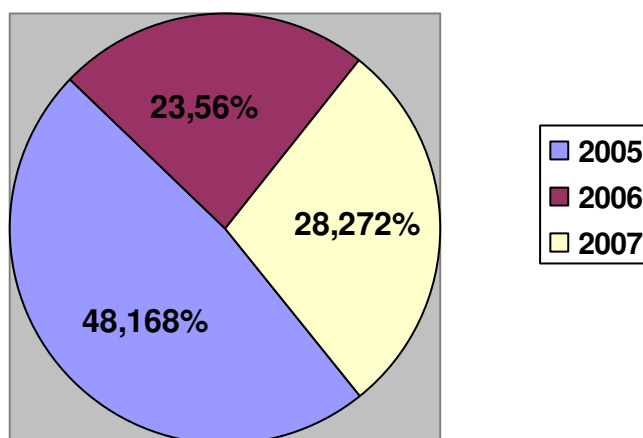
počet prvožadatelů

věkové rozmezí

3.5.3 Porovnání počtu žadatelů v letech 2005, 2006 a 2007

Celkem si v letech **2005-2007** zažádalo o zbrojní průkaz **191** prvožadatelů. V roce **2005** si zažádalo o vydání zbrojního průkazu **92** žadatelů, v roce **2006** celkem **45** žadatelů a v roce **2007** celkem **54** žadatelů.

Roky 2005 + 2006 + 2007 – celkem 191 žadatelů = 100%

Rok 2005 – 92 žadatelů = 48,168 %

Rok 2006 – 45 žadatelů = 23,56 %

Rok 2007 – 54 žadatelů = 28,272 %

4 VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLADŮ

V této bakalářské práci byly v empirické části stanoveny tři předpoklady (P1, P2, P3), které byly zaměřeny na zmapování situace, k jakým účelům si prvožadatelé pořizují zbrojní průkaz a v jakých věkových skupinách jsou.

P1 – Předpokládám, že v okrese Liberec se v letech 2005-2007 nově zaevidovali v největším počtu prvožadatelé ve věkové kategorii 26-35 let.

P1 – Tento předpoklad byl potvrzen.

Předpoklad, který jsem předtím stanovila, se opravdu potvrdil a výsledky ukázaly, že v této věkové kategorii si žádá o vydání prvního zbrojního průkazu nejvíce žadatelů. To se také dá předpokládat, jelikož toto věkové rozmezí je nejproduktivnějším věkem, věkem, kdy si lidé začínají už plně uvědomovat smysl života a to, že musí svůj život nějak chránit, jelikož už jsou například otci od rodin. Toto tvrzení se potvrdilo díky výsledkům – v roce 2005 si ve věkové kategorii 26-35 zažádalo z ostatních kategorií nejvíce lidí – 39, ostatní kategorie těchto hodnot nedosáhly. V roce 2006 prvožadatelů výrazně ubylo, avšak nejvýraznější skupinou byla opět věková kategorie 26-35 let – 18 žadatelů, v roce 2007 byla tato kategorie také nejvyšší mezi ostatními – 22 prvožadatelů.

P2 - Předpokládám, že ve vyhodnocovaném období je nejčastějším důvodem žádostí u prvožadatelů ochrana života, zdraví nebo majetku.

P2 – Tento předpoklad byl potvrzen.

I v tomto následujícím případě byl předpoklad potvrzen, výsledky šetření prokázaly, že v roce 2005 z důvodu ochrany života, zdraví nebo majetku, si pořídilo zbrojní průkaz skupiny E celkem 72 osob, což bylo v daném roce nejvíce ze všech ostatních skupin, taktéž v roce 2006 si ho pořídilo 32 prvožadatelů a v roce 2007 celkem 42 prvožadatelů, což byla v těchto daných obdobích nejčastější skupina zbrojního průkazu.

P3 - Předpokládám, že největší procento prvožadatelů ze všech zkoumaných let 2005-2007 je v roce 2005 na rozdíl od roků 2006 a 2007, kdy je procento prvožadatelů menší.

P3 – Tento předpoklad byl potvrzen.

Tento třetí předpoklad byl také potvrzen a dle výsledků lze říci, že opravdu největší procento prvožadatelů za všechny roky 2005, 2006 a 2007 bylo v roce 2005. V ostatních následujících letech je procento menší, o získání zbrojního průkazu tedy žádá menší počet žadatelů oproti roku 2005. Myslím si, že klesající trend pokračuje až do současných let.

5 ZÁVĚR

Výsledky průzkumu ukazují, že lidé si nejčastěji pořizují zbrojní průkaz na ochranu života, zdraví nebo majetku. Myslím si, že u nás v České republice jsou klesající tendence co se týče začínajících mladých sportovních střelců nebo budoucích mladých myslivců. Tvrdí to zkušení představitelé obou těchto skupin, se kterými jsem přišla do styku během různých sportovních akcí nebo při úředních dnech na Inspektorátu pro zbraně, střelivo, výbušniny a drogy v Liberci.

Já sama jsem v současné době absolventkou mysliveckého kurzu pořádaného Českomoravskou mysliveckou jednotou, Okresním mysliveckým spolkem, kde je nás pro tento rok přihlášeno celkem 8. V loňském roce bylo přihlášeno na stejný kurz kolem 20 žadatelů. V dnešní době není takový zájem u mladých lidí věnovat se sportovní nebo lovecké střelbě.

Svůj vliv na to má i ukončení činnosti některých střelnic, většinou se jedná o střelnice bývalých Svazarmů. Jsou zavírány většinou z toho důvodu, že se zákony zabývající se problematikou střelnic stále zpříšňují a z toho důvodu nevyhovují dnešním požadavkům co se týče bezpečnosti, ale i potřebného vybavení. O zázemí na střelnicích, pokud nejsou využívány ke komerčním účelům, se nemá již kdo starat, dnešní doba je uspěchaná a je málo těch, kteří by měli čas se střelnici plně věnovat. Proto se zavírají střelnice mysliveckých sdružení a sportovních klubů, jsou to většinou venkovní střelnice. V provozu proto zůstávají většinou pouze komerční střelnice, které si vydělávají peníze na svůj vlastní provoz. Na tyto střelnice chodí především mladí lidé, kteří mají zbrojní průkaz z důvodu ochrany, života, zdraví nebo majetku a vlastní proto krátkou střelnou zbraň, se kterou chodí na tyto komerční střelnice trénovat obrannou střelbu na terč.

Největším problémem, proč není dostatek mladých nadějných střelců anebo jen střílejících nadšenců, tedy sportovních a loveckých střelců, je určitě nedostatek finančních prostředků na provozování tohoto koníčka. Jak zbraně, tak střelivo, ale i pronájem střelnice, v dnešní době není levnou záležitostí.

Chodit ozbrojen je asi módou dnešní doby. Ne všichni však dodržují zákon o zbraních a nosí zbraň na osobní obranu skrytě na těle. Spíše se zbraní chlubí a dokazují tím všem, jací jsou „tvrdí“.

Dle mého názoru v současné době mládež nemá dostatečné vyžití ve svém volném čase, proto ji napadají takové volnočasové aktivity jako sprejovat na omítku budov, krást na hřbitovech, nebo se znuďeně poflakovat na autobusových zastávkách. Nebylo by lepší, kdyby děti trávily svůj volný čas tak, že by chodily trénovat za dohledu dospělé osoby střelbu na střelnici, klidně by postačilo jen ze vzduchové zbraně, kde by si zlepšovaly svou fyzickou i psychickou kondici, naučily se soustředit? Po střelbě by si na střelnici opékaly buřty, povídaly si a bavily se. Takto strávený čas by byl určitě mnohem prospěšnější pro rozvoj a vývoj mládeže.

6 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

K tomu, aby se lidé nebáli žádat o zbrojní průkaz s hrůznou vidinou učení se na zkoušky, by jistě prospělo, pokud by se zavedly kurzy k získání zbrojního průkazu. Tam by se dotyčný žadatel naučil zákon o zbraních včetně vyhlášek, bylo by mu to řádně a důkladně vysvětleno, aby látku pochopil. Také by se naučil manipulovat se zbraní a střílet z ní tak, že by již neměl strach zúčastnit se zkoušek odborné způsobilosti k získání zbrojního průkazu.

Také stát by měl mít větší zájem na tom udržet sportovní kluby tak, aby plně fungovaly, z důvodu větší byrokracie a zpřísnění zákonů tak mnohdy nelze kluby udržet, nemají dostatek financí na to, aby opravily své střelnice k vyhovujícím podmínkám, a hlavně aby je v takovém stavu vůbec udržovaly.

Když už nepomůže stát, jedním z řešení by bylo najít vhodného sponzora, který bude financovat vše potřebné anebo se domluvit a místním městským úřadem, zda by nepřispěl ze svého rozpočtu na obnovu ať už sportovní nebo myslivecké střelnice.

V dnešních rodinách bývá časté, že rodiče nevedou své děti k tomu, aby se vzdělávaly mimo školní výuku, aby si našly nějakého svého koníčka, rodiče na ně většinou nemají čas, jelikož jsou zaneprázdněni prací a starostmi, ale když nikdo nebude zaučovat mladou generaci v takových aktivitách, sportovní a lovecká střelba už pomalu zanikne anebo bude jen vzácným koníčkem. Proto by i rodiče měli věnovat více času svým ratolestem.

Mezi další nejvíce opodstatněné navrhované opatření je větší zodpovědnost lékařů co se týče potvrzování zdravotních způsobilostí. Ne každý je psychicky schopen vlastnit zbraň, když už se tak stane, je to vůči společnosti a hlavně lidem v okolí nebezpečné.

7 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH A ODBORNÝCH ZDROJŮ

1. ČERNÝ, P., GOETZ, M.. *Manuál obranné střelby*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. ISBN 80-247-0739-X.
2. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2., rozšířené vydání Praha: Portál, s.r.o., 2004. ISBN 80-7178-931-3.
3. HARTINK, A.E. *Encyklopedie pistolí a revolverů*. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, s.r.o., 2001. ISBN 80-7234-173-1.
4. HAVEL, V. *Základní kniha o střelných zbraních pro sebeobranu*. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0590-8.
5. HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat: Analýza a metaanalýza dat*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. ISBN 80-7178-820-1.
6. HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, s.r.o., 2000. ISBN 80-85858-83-5.
7. CHANT, Ch. *Jak fungují zbraně*. Praha 8: Svojtka a Vašut, 1997. ISBN 80-7180-231-X.
8. CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.: Plzeň, 2005. ISBN 80-86898-36-9.
9. RYBÁŘ, M.. *Základy kriminalistiky*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk: Praha, 2001. ISBN 80-86473-03-1.
10. RYSKA, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, soukromé pedagogické nakladatelství, 1994. ISBN 80-7168-291-8.
11. SOUČEK, E. *Základy statistiky*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2001. ISBN 80-7194-388-6.
12. ŠVINGALOVÁ, D., PEŠATOVÁ, I. *Uvedení do výzkumu a metodika tvorby bakalářské práce*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006. ISBN 80-7372-046-9.

13. ZÁHORSKÁ, J.. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů*. Praha: Portál, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7367-236-2.

Elektronický zdroj informací: *Internetové stránky Ministerstva vnitra, Legislativa* [26.9.2008]

Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních, v platném znění

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=119%2F2002&number2=&name=&text=

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v platném znění

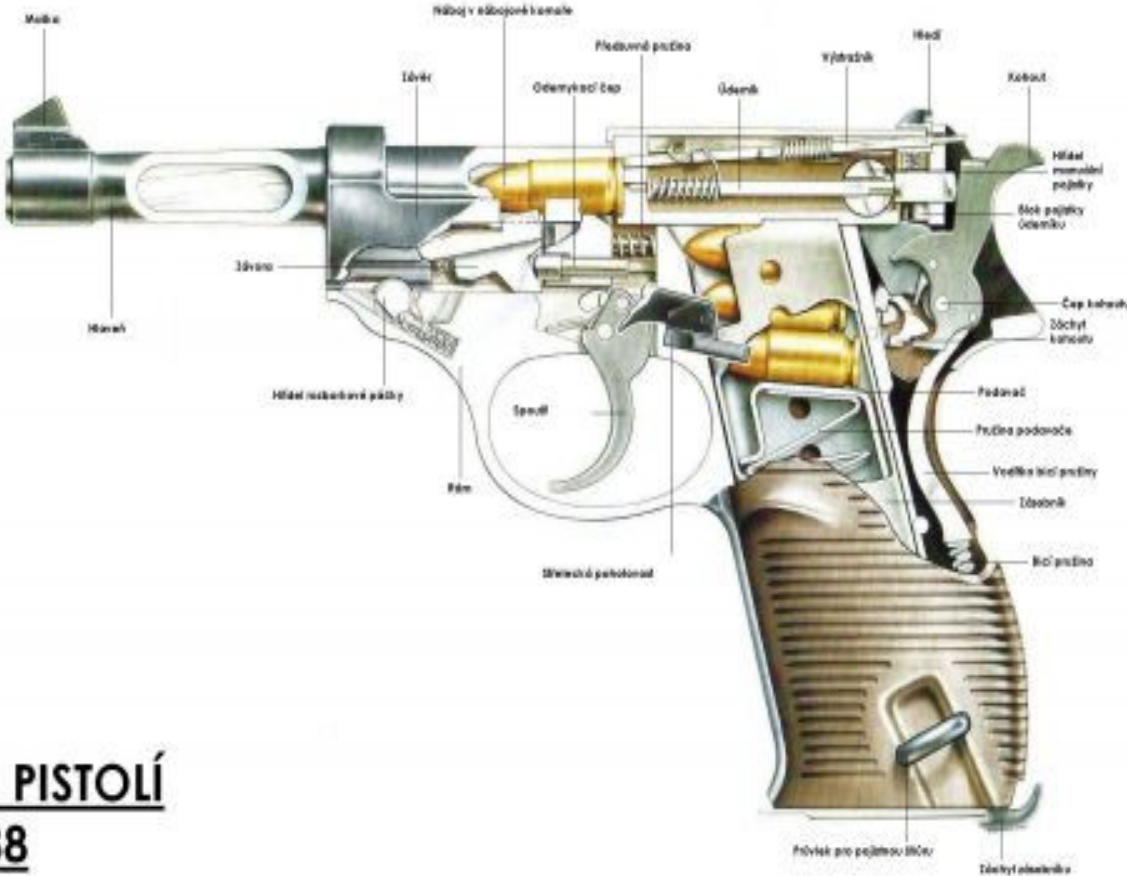
http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=140%2F1961&number2=&name=&text=

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Řez pistole- model P 38 (viz. text – s. 21)

Příloha č. 1

Řez pistole model P 38

ŘEZ PISTOLÍ
P. 38